

KARTELLERİN ORTAYA ÇIKARILMASI AMACIYLA AKTİF İŞBİRLİĞİ YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

Genel Gerekçe

(1) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun (Kanun) 16 ncı maddesinin altıncı fıkrasında, Kanuna aykırılığın ortaya çıkarılması amacıyla Rekabet Kurumu (Kurum) ile aktif işbirliği yapanlara, işbirliğinin niteliği, etkinliği ve zamanlaması dikkate alınarak ve gerekçesi açık bir şekilde gösterilmek suretiyle 16 ncı maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen cezaların verilmeyebileceği veya bu fıkralara göre verilecek cezalarda indirim yapılabileceği düzenlenmiştir. Kanununun 16 ncı maddesinin son fıkrasında, işbirliği halinde para cezasından bağışıklık veya indirim şartlarının, işbirliğine ilişkin usul ve esasların Rekabet Kurulunun (Kurul) çıkaracağı yönetmeliklerle belirleneceği hükme bağlanmıştır. Kanununun 27 nci maddesi ise, Kurula, Kanunun uygulanması ile ilgili olarak tebliğler çıkarmak ve gerekli düzenlemeleri yapmak görev ve yetkisini vermiştir.

(2) En ciddi rekabet hukuku ihlali olduğu kabul edilen kartellerin yol açtığı fiyat artışı, müşterilerden, kartel üyelerine, bir gelir transferine neden olmaktadır. Fiyat artışı neticesinde, bazı kişilerin ilgili ürünü artık satın alamayarak, bu mal veya hizmetten mahrum kalması, kartellerin yol açtığı diğer bir zarardır. Karteller, üyeleri üzerindeki, maliyetleri düşürmek ve yenilikler yapmak yönündeki baskıları azaltmaktadır. Bu zararlar, beraberlerinde, başka iktisadi, sosyal, kültürel ve siyasal problemler de doğurmaktadır. Örneğin; fiyatlar artmakta, etkinlik ortadan kalkmakta, girişimcilik azalmakta ve daha kaliteli ürünün, daha az fiyatta, daha çok kişi tarafından satın alınamaması nedeniyle sosyal problemler oluşmaktadır.

(3) Diğer rekabet ihlallerine kıyasla, doğası gereği gizli olan kartellerin ortaya çıkarılması ve soruşturulması, kartele taraf olanların Kurum ile işbirliği yapmamaları halinde, çok zordur. Bu nedenle, kartellerin ortaya çıkarılması ve soruşturulması amacıyla, kartele taraf olan diğer teşebbüsler ile bu teşebbüslerin yöneticileri ve çalışanlarından bağımsız olarak Kurum ile aktif işbirliği yapanlara ceza verilmemesi veya verilecek cezalarda indirim yapılması fayda sağlayacaktır.

(4) Kartellerin ortaya çıkarılması ve soruşturulması amacıyla Kurum ile aktif işbirliği yapanlar, bu işbirliğini yapmayanlara göre dezavantajlı konuma düşmemelidir. Dolayısıyla, bu Yönetmelik’de açık bir düzenleme bulunmayan, tereddütlerin olduğu, yorum gerektiren durumlarda, aktif işbirliği yapanlar lehine sonuca ulaşılması esastır.

(5) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, kartellerin ortaya çıkarılması ve soruşturulması amacıyla Kurumla aktif işbirliği yapanlara, Kanununun 16 ncı maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen cezaların verilmemesinin veya verilecek cezalarda indirim yapılmasının usul ve esaslarını düzenlemek üzere, Aktif İşbirliği (Pişmanlık) Yönetmeliği şeklinde adlandırılacak olan bu Yönetmelik hazırlanmıştır.

YÖNETMELİK

Rekabet Kurumundan:

**KARTELLERİN ORTAYA ÇIKARILMASI AMACIYLA AKTİF İŞBİRLİĞİ
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde yasaklanmış olan kartellerin ortaya çıkarılması amacıyla Rekabet Kurumuyla aktif işbirliği yapan teşebbüsler ile teşebbüs yöneticileri ve çalışanlarına, aynı Kanunun 16 ncı maddesinde belirtilen para cezalarının verilmemesine veya verilecek cezalarda indirim yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ncı ve 27 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Görevli birim: Bu Yönetmeliğin uygulanması için Rekabet Kurulu tarafından görevlendirilen ve Rekabet Kurumu internet sayfasında ilan edilen birimi,
- Kanun: 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu,
- Kartel: Fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve/veya uyumlu eylemleri,
- Kurul: Rekabet Kurulunu,
- Kurum: Rekabet Kurumunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Teşebbüslere Para Cezası Verilmemesi veya Verilecek
Cezalarda İndirim Yapılması****Para cezası verilmemesi**

MADDE 4 – (1) Kurulun önaraştırma yapmaya karar vermesinden önce, rakiplerinden bağımsız bir şekilde bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirlenen bilgi ve belgeleri sunan ve koşulları yerine getiren ilk teşebbüse para cezası verilmez. Bu fıkranın uygulanabilmesi, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde bir başvurunun bulunmamasına bağlıdır.

(2) Kanunun 4 üncü maddesinin ihlal edildiği sonucuna ulaştıracak deliller bulunmazken, Kurulun önaraştırma yapmaya karar vermesinden soruşturma raporunun tebliğine kadar, rakiplerinden bağımsız bir şekilde bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirlenen bilgi ve belgeleri sunan ve koşulları yerine getiren ilk teşebbüse para cezası verilmez. Bu fıkranın uygulanabilmesi, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 7 nci maddesi çerçevesinde bir başvurunun bulunmamasına bağlıdır.

(3) Bu madde kapsamındaki teşebbüsün yöneticileri ve çalışanlarına da para cezası verilmez.

Para cezalarında indirim

MADDE 5 – (1) Kurulun önaraştırma yapmaya karar vermesinden soruşturma raporunun tebliğine kadar, rakiplerinden bağımsız bir şekilde bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirlenen bilgi ve belgeleri sunan ve koşulları yerine getiren, ancak 4 üncü maddedeki ceza verilmemesine ilişkin düzenlemeden yararlanamayan teşebbüslere verilecek para cezaları indirilir. Bu durumda teşebbüslerin ihlali kabul eden ve aktif işbirliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek para cezaları da indirilir. Bu çerçevede;

a) İlk teşebbüse verilecek ceza üçte bir ile yarısı arasında indirilir. Bu durumda teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif işbirliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezalar da üçte birden az olmamak kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir.

b) İkinci teşebbüse verilecek ceza dörtte bir ile üçte bir arasında indirilir. Bu durumda teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif işbirliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezalar da dörtte birden az olmamak kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir.

c) Diğer teşebbüslere verilecek cezalar altıda bir ile dörtte bir arasında indirilir. Bu durumda teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif işbirliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezalar da altıda birden az olmamak

kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir.

(2) Sunulan deliller neticesinde, ihlalin süresinin uzaması ve benzeri nedenlerle para cezasının arttırılması gerekirse, bu artıştan, ilgili delilleri ilk olarak sunan teşebbüs ve bu teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif işbirliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanları etkilenmez.

Koşullar ve usul

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü ve 5 inci maddelerinden yararlanılabilmesi için;

a) Başvuru konusu kartelin etkilediği ürünler, kartelin süresi, karteğe taraf olan teşebbüslerin isimleri, kartelle ilişkili görüşmelerin tarihleri, yerleri, katılımcıları ve kartelle ilgili sahip olunan bilgi ve belgeler sunulur,

b) Başvuru konusu kartelle ilgili bilgi ve belgeler gizlenmez veya ortadan kaldırılmaz,

c) Görevli birim tarafından kartelin ortaya çıkarılmasını zorlaştıracığı gerekçesiyle aksi belirtilmedikçe, başvuru konusu karteğe taraf olunmaya son verilir,

ç) Görevli birim tarafından aksi belirtilmedikçe, başvuru soruşturma raporunun tebliğine kadar gizli tutulur,

d) Kurulun soruşturmanın tamamlanmasından sonra vereceği nihai karara kadar aktif işbirliği sürdürülür.

(2) Teşebbüslere, birinci fıkranın (a) bendindeki bilgi ve belgeleri sunarak başvurularını tamamlayabilmeleri için, görevli birim tarafından süre verilebilir. Bu sürenin verilebilmesi için, ilgili teşebbüsün, kartelin etkilediği ürünleri, kartelin süresini ve karteğe taraf olan teşebbüslerin isimlerini sunması gerekir.

(3) Başvuru ve varsa bilgi ve belgelerin hazırlanabilmesi için süre tanınmasına ilişkin talep, teşebbüs temsilcisi tarafından yazılı olarak yapılır. Ancak birinci fıkranın (a) bendindeki bilgiler şifahi olarak da sunulabilir. Bu durumda verilen bilgiler görevli meslek personeli tarafından yazılı hale getirildikten sonra teşebbüs temsilcisine teyit ettirilir ve Kurum içi yazışma olarak saklanır. Delil olarak kullanılacak bu bilgileri, haklarında soruşturma yürütülenler, soruşturma raporunun tebliğinden sonra, Kurum bünyesinde inceleyebilir.

(4) Başvurunun ve varsa bilgi ve belgelerin hazırlanabilmesi için süre tanınmasına ilişkin talebin yapıldığı tarih ve saati belgeleyen bir yazı görevli birim tarafından ilgili teşebbüse verilir.

(5) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesi çerçevesindeki başvurunun tamamlanmasını müteakip, ilgili teşebbüse, birinci fıkrada belirlenen koşullar ile başvuru konusu karteğe taraf olan diğer teşebbüsleri ihlale zorlamamış olmasına bağlı olarak ceza verilmemesi hususu, Kurul tarafından karara bağlanarak, başvuruda bulunana tebliğ edilir. Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi çerçevesindeki başvurunun tamamlanmasını müteakip ise, ilgili teşebbüs ile bu teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif işbirliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezalarda, birinci fıkrada belirlenen koşullara bağlı olarak indirim yapılması hususu, Kurul tarafından karara bağlanarak, başvuruda bulunana tebliğ edilir.

(6) Kurul, soruşturmanın tamamlanmasının ardından nihai kararını verirken, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesi kapsamındaki teşebbüs ile bu teşebbüsün yöneticileri ve çalışanlarına ceza uygulamaz. Ancak, birinci fıkrada belirlenen koşulların ihlal edilmesi veya başvuru konusu karteğe taraf olan diğer teşebbüslerin ihlale zorlanmış olması nedeniyle para cezasından bağışıklığın kaybedildiğini saptarsa, ilgili teşebbüse verilecek cezayı üçte bir ile yarısı arasında indirebilir. Bu durumda teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif işbirliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezalar da üçte birden az olmamak kaydıyla indirilebilir veya ceza verilmeyebilir.

(7) Kurul, soruşturmanın tamamlanmasının ardından nihai kararını verirken, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamındaki teşebbüsler ile bu teşebbüslerin ihlali kabul eden ve aktif işbirliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezaları, işbirliğinin niteliğini, etkinliğini ve zamanlamasını dikkate alarak indirir. Yapılacak indirim, başvurunun tamamlanmasını müteakip başvuruda bulunanlara tebliğ edilen indirim aralığındaki asgari orandan az; azami orandan fazla olamaz.

(8) Bu Yönetmeliğin 4 üncü ve 5 inci maddeleri çerçevesinde başvuruda bulunan teşebbüsler ile bu teşebbüslerin yöneticileri ve çalışanları tarafından sunulan bilgi ve belgeler, 6 ncı maddede belirlenen koşulların ihlal edildiği saptansa bile, delil olarak kullanılabilir. Bir teşebbüs ile bu teşebbüsün yöneticileri ve çalışanlarının bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirlenen koşulları ihlal ettiklerinin saptanması, diğer teşebbüsler ile yöneticiler ve çalışanlar bakımından herhangi bir hak doğurmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöneticilere ve Çalışanlara Para Cezası Verilmemesi veya Verilecek Cezalarda İndirim Yapılması

Para cezası verilmemesi

MADDE 7 – (1) Kurulun önaraştırma yapmaya karar vermesinden önce, karteğe taraf olan teşebbüsler ile bu teşebbüslerin yöneticileri ve çalışanlarından bağımsız bir şekilde, bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirlenen bilgi ve belgeleri sunan ve koşulları yerine getiren ilk yönetici veya çalışana para cezası verilmez. Bu fıkranın uygulanabilmesi, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde bir başvurunun bulunmamasına bağlıdır.

(2) Kanunun 4 üncü maddesinin ihlal edildiği sonucuna ulaştıracak deliller bulunmazken, Kurulun önaraştırma yapmaya karar vermesinden soruşturma raporunun tebliğine kadar, karteğe taraf olan teşebbüsler ile bu teşebbüslerin yöneticileri ve çalışanlarından bağımsız bir şekilde, bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirlenen bilgi ve belgeleri

sunan ve koşulları yerine getiren ilk yönetici veya çalışana para cezası verilmez. Bu fıkranın uygulanabilmesi, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesi ile 7 nci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde bir başvurunun bulunmamasına bağlıdır.

Para cezalarında indirim

MADDE 8 – (1) Kurulun önaraştırma yapmaya karar vermesinden soruşturma raporunun tebliğine kadar, karteğe taraf olan teşebbüsler ile bu teşebbüslerin yöneticileri ve çalışanlarından bağımsız bir şekilde, bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirlenen bilgi ve belgeleri sunan ve koşulları yerine getiren, ancak 7 nci maddedeki ceza verilmemesine ilişkin düzenlemeden yararlanamayan yöneticilere ve çalışanlara verilecek para cezaları indirilir. Bu çerçevede;

- a) İlk yönetici veya çalışana verilecek ceza üçte birden az olmamak kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir.
- b) İkinci yönetici veya çalışana verilecek ceza dörtte birden az olmamak kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir.
- c) Diğer yöneticilere veya çalışanlara verilecek cezalar altıda birden az olmamak kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir.

(2) Sunulan deliller neticesinde, ihlalin süresinin uzaması ve benzeri nedenlerle para cezasının arttırılması gerekirse, bu artıştan, ilgili delilleri ilk olarak sunan yönetici veya çalışan etkilenmez.

Koşullar ve usul

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmeliğin 7 nci ve 8 inci maddelerinden yararlanabilmesi için;

- a) Başvuru konusu kartelin etkilediği ürünler, kartelin süresi, karteğe taraf olan teşebbüslerin isimleri, kartelle ilişkili görüşmelerin tarihleri, yerleri, katılımcıları ve kartelle ilgili sahip olunan bilgi ve belgeler sunulur,
- b) Başvuru konusu kartelle ilgili bilgi ve belgeler gizlenmez veya ortadan kaldırılmaz,
- c) Görevli birim tarafından kartelin ortaya çıkarılmasını zorlaştıracığı gerekçesiyle aksi belirtilmedikçe, başvuru konusu karteğe taraf olunmaya son verilir,
- ç) Görevli birim tarafından aksi belirtilmedikçe, başvuru soruşturma raporunun tebliğine kadar gizli tutulur,
- d) Kurulun soruşturmanın tamamlanmasından sonra vereceği nihai karara kadar aktif işbirliği sürdürülür.

(2) Yöneticilere ve çalışanlara, birinci fıkranın (a) bendindeki bilgi ve belgeleri sunarak başvurularını tamamlayabilmeleri için, görevli birim tarafından süre verilebilir. Bu sürenin verilebilmesi için ilgilinin, kartelin etkilediği ürünleri, kartelin süresini ve karteğe taraf olan teşebbüslerin isimlerini sunması gerekir.

(3) Başvuru ve varsa bilgi ve belgelerin hazırlanabilmesi için süre tanınmasına ilişkin talep, ilgili veya temsilcisi tarafından yazılı olarak yapılır. Ancak birinci fıkranın (a) bendindeki bilgiler şifahi olarak da sunulabilir. Bu durumda, verilen bilgiler görevli meslek personeli tarafından yazılı hale getirildikten sonra ilgili veya temsilcisine teyit ettirilir ve Kurum içi yazışma olarak saklanır. Delil olarak kullanılacak bu bilgileri, haklarında soruşturma yürütülenler, soruşturma raporunun tebliğinden sonra, Kurum bünyesinde inceleyebilir.

(4) Başvurunun ve varsa bilgi ve belgelerin hazırlanabilmesi için süre tanınmasına ilişkin talebin yapıldığı tarih ve saati belgeleyen bir yazı görevli birim tarafından başvuruda bulunana verilir.

(5) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesi çerçevesindeki başvurunun tamamlanmasını müteakip, ilgili yönetici veya çalışana, birinci fıkrada belirlenen koşullar ile başvuru konusu karteğe taraf olan diğer teşebbüsleri ihlale zorlamamış olmasına bağlı olarak ceza verilmemesi hususu, Kurul tarafından karara bağlanarak, başvuruda bulunana tebliğ edilir. Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesi çerçevesindeki başvurunun tamamlanmasını müteakip ise, ilgili yönetici veya çalışana verilecek cezada, birinci fıkrada belirlenen koşullara bağlı olarak indirim yapılması hususu, Kurul tarafından karara bağlanarak, başvuruda bulunana tebliğ edilir.

(6) Kurul, soruşturmanın tamamlanmasının ardından nihai kararını verirken, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesi kapsamındaki yönetici veya çalışana ceza uygulamaz. Ancak, başvuru konusu karteğe taraf olan diğer teşebbüslerin ihlale zorlanmış olması nedeniyle para cezasından bağışıklığın kaybedildiğini saptarsa, ilgili yönetici veya çalışana verilecek ceza üçte birden az olmamak kaydıyla indirebilir.

(7) Kurul, soruşturmanın tamamlanmasının ardından nihai kararını verirken, bu Yönetmeliğin 8 inci maddesi kapsamındaki yönetici veya çalışana verilecek cezayı, işbirliğinin niteliğini, etkinliğini ve zamanlamasını dikkate alarak indirir. Yapılacak indirim, başvurunun tamamlanmasını müteakip başvuruda bulunana tebliğ edilen indirim aralığındaki asgari orandan az; azami orandan fazla olamaz.

(8) Bu Yönetmeliğin 7 nci ve 8 inci maddeleri çerçevesinde başvuruda bulunanlar tarafından sunulan bilgi ve belgeler, 9 uncu maddede belirlenen koşulların ihlal edildiği saptansa bile, delil olarak kullanılabilir. Bir yönetici veya çalışanın bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirlenen koşulları ihlal ettiğinin saptanması, diğer teşebbüsler ile yöneticiler ve çalışanlar bakımından herhangi bir hak doğurmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Devam eden önaraştırma ve soruşturmalar

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan önaraştırmalar ile soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanır.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Maliye Bakanlığı ve Sayıştayın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Rekabet Kurumu Başkanı yürütür.